

Пословник Народне Скупштине Краљевине Срба, Хрвата и Словенаца, 1922.

Садржај

Глава I

Састанак посланика и оверавање њихових пуномоћстава

Чл. 1. Састанак посланика

Чл. 2. Први састанак Народне Скупштине. Предаја пуномоћстава и избор привременог председника

Чл. 3. Израда списка посланика

Чл. 4. Избор Верификационог Одбора

Чл. 5. Конституисање Верификационог Одбора. Пријем посланичких пуномоћстава и осталих изборних аката

Чл. 6. Штапање и раздавање извештаја Верификационог Одбора

Чл. 7. Решавање у Народној Скупштини о неоспореним изборима, затим о оспореним

Чл. 8. Попуњење поништених мандата

Чл. 9. Заклетва посланика

Глава II

Председништво Народне Скупштине

Чл. 10. Избор сталног Председништва сваког сазива

Чл. 11. Дужности и права Председника

Чл. 12. Дужности и права Подпредседника. Председавајући не може гласати

Чл. 13. Дужности секретара

Глава III

Одбори Народне Скупштине

Чл. 14. Стални и нарочити одбори

Чл. 15. Избор одбора

Чл. 16. Одбор Шефова Група

Чл. 17. Број чланова одбора

Чл. 18. Конституисање одбора. Сазивање одборских седница. Расправе у одбору. Рок за поднашање одборских извештаја. Кворум за решавање у одбору. Попуна упражњених места у одбору. Учествовање кандидата са листа на место чланова одбора

Чл. 19. Известии одборске већине и мањине. Поднашање одборског извештаја и одвојеног мишљења

Чл. 20. Право присуствовања седницама одбора

Чл. 21. Комуницирање одбора са Министарствима

Чл. 22. Место одборских састанака

Чл. 23. Право посланика да поднаша предлоге Законодавном Одбору. Присуствовање новинара седницама Законодавног Одбора. Рад Одбора у време кад скупштина не ради

Чл. 24. Решавање одбора Шефова Група о трајању претреса, као и о броју говорника појединих група. Право присуствовања Председника Скупштине и Председника Владе седницама. Донашање одлука одбора Шефова Група

Глава IV

Седнице Народне Скупштине

Чл. 25. Извештавање о конституисању Народне Скупштине и отварање скупштинских седница

Чл. 26. Седницама руководи Председник и стара се о реду

Чл. 27. Јавне и тајне седнице

Чл. 28. Скупштинске конференције

Чл. 29. Дневни ред

Чл. 30. Записник Народне Скупштине

Чл. 31. Примедбе на записник

Чл. 32. Саопштења Председника пре дневног реда

Чл. 33. Право говора у Народној Скупштини

Чл. 34. Говорити се може само по добивеној речи од Председника

Чл. 35. Председник даје реч по реду пријаве. Право говора о повреди пословника или дневног реда

Чл. 36. Пријаве говорника

Чл. 37. Право говора о једном предмету

Чл. 38. Ред говорника пријављених „за” и „против” у име групе, и оних који не говоре у име групе

Чл. 39. Говори ради личног обавештења

Чл. 40. Трајање посланичких говора. У име групе говорити могу само два посланика. Група је организовани клуб од најмање 6 посланика

Чл. 41. Решавање Скупштине о закључењу претреса

Чл. 42. Говори Министара и известиоца по закљученом претресу

Чл. 43. Говорити се може само о питању које је на дневном реду. Забрањено је читати беседе и друге непотребне документе

Чл. 44. Забрањено прекидање говорника

Чл. 45. Изјаве

Чл. 46. Закључење скупштинске седнице

Глава V

Ред послова у седници

Чл. 47. Читање и усвајање записника

Чл. 48. Саопштење Председништва и Владе. Питања посланика на Председништво. Одговори министара на питања посланика

Чл. 49. Влада чини саопштења у свако време седнице

Глава VI

Поднашање и претрес законских предлога и резолуција

Чл. 50. Предлоге могу подносити Влада и посланици

Чл. 51. Министри поднашају у име Владе законске предлоге

Чл. 52. Председништво извештава Скупштину о поднесеном предлогу. Штампање и раздавање предлога и упућивање одбору

Чл. 53. Председништво извештава Скупштину о поднетом одборском извештају. Штампање и раздавање истога и утврђивање дана претреса

Чл. 54. Начин претреса и гласања о предлозима

Чл. 55. Коначне редакције предлога

Чл. 56. Амандмани

Чл. 57. У специјалном претресу амандмане може предлагати само Влада и одбор

Чл. 58. Претходна питања за време претреса

Чл. 59. О гласању чланова, подељених на више тачака

Чл. 60. О законским предлозима, које поднашају посланици

Чл. 61. Захтев, да се предлог огласи хитним

Чл. 62. Решавање о захтеву хитности

Чл. 63. Извештај одборски о предлогу оглашеном за хитан може се одмах и нештампан ставити на дневни ред

Чл. 64. Право говора у претресу о хитности

Чл. 65. О хитности предлога, који су већ упућени одбору

Чл. 66. Претрес предлога закона о државном буџету

Чл. 67. Претрес и гласање о међународним уговорима

Чл. 68. Резолуције

Чл. 69. Посланички предлози за измену Устава

Глава VII

Питања и интерпелације

Чл. 70. Посланичка питања

Чл. 71. Поднашање интерпелација

Чл. 72. Решавање о првенству интерпелације

Чл. 73. Претрес интерпелација

Чл. 74. Скупштинска одлука о интерпелацији. Прелаз на дневни ред

Чл. 75. Изјава Владе на предложене прелазе на дневни ред

Чл. 76. Гласање о предложеним предлозима

Чл. 77. Повлачење интерпелације

Глава VIII

Молбе и жалбе

Чл. 78. Поднашање молби и жалби

Чл. 79. Упућивање истих одбору за молбе и жалбе

Чл. 80. Посланик има право разматрања сваке молбе и жалбе

Чл. 81. Груписање молби и жалби

Чл. 82. Извештај одбора о оним молбама и жалбама, које треба изнети пред Скупштину

Чл. 83. Захтев посланика, да се о извесној молби или жалби поднесе извештај у Скупштини

Чл. 84. О претресу молби и жалби у Скупштини

Чл. 85. Захтев надлежног Министра, да му се остави рок, да изнесе своје мишљење по извесној молби или жалби

Чл. 86. Извештај Скупштини о молбама и жалбама упућеним нарочитим одборима

Чл. 87. Одређивање дана за претрес молби и жалби

Глава IX

Гласање

Чл. 88. Врсте гласања

Чл. 89. О способности Скупштине за решавање

Чл. 90. О установљењу довољног броја посланика

- Чл. 91. Проглашење резултата гласања
- Чл. 92. Случајеви гласања седењем и устајањем
- Чл. 93. Начин гласања седењем и устајањем
- Чл. 94. Поименично гласање
- Чл. 95. Тајно гласање

Глава X

Дисциплинске казне

- Чл. 96. Одржање реда у Скупштини преко Председника
- Чл. 97. Врсте дисциплинских казни
- Чл. 98. опомена на ред
- Чл. 99. Писмене опомене на ред
- Чл. 100. Одузимање речи
- Чл. 101. Искључење са седнице
- Чл. 102. Извршење казне искључења
- Чл. 103. Право одбране искљученог посланика
- Чл. 104. Казна одузимања речи и искључења бележе се у записник
- Чл. 105. Поступак, ако је седница бурна

Глава XI

Права и дужности Народне Скупштине и народних посланика

- Чл. 106. Посланици одговарају само Скупштини
- Чл. 107. Захтев за издавање посланика суду упућује се имунитетном одбору
- Чл. 108. О посланичком имунитету
- Чл. 109. Одредбе о имунитету не вреде у приватно правним споровима
- Чл. 110. Одсуство посланика и губитак дневница
- Чл. 111. Скупштина решава молбе за одсуство

Чл. 112. Додаци Председништва Скупштине и дневнице посланика

Чл. 113. Бесплатна возња посланика и право на накнаду трошкова

Чл. 114. Оставка посланика на мандат

Чл. 115. Легитимација посланика

Чл. 116. Скупштина преко Председника одржава ред у згради скупштинској и у дворишту

Чл. 117. Забрана манифестације око скупштинске зграде

Чл. 118. Скупштински стражари

Чл. 119. Уклањање из дворнице лица, која нису посланици сем особља

Чл. 120. Немир на галеријама

Чл. 121. Право анкете и истраге Народне Скупштине

Чл. 122. Право одбора скупштинског, који води анкету или истрагу

Чл. 123. Сведоци и вештаци

Чл. 124. Рад анкете или истраге, ако су скупштинске седнице одложене или закључене

Чл. 125. Решавање Скупштине о резолуцији анкете или истражног одбора

Глава XII

Скупштинско особље и рачуноводство

Чл. 126. Стално и привремено особље стоји под Председником. Правилник за особље

Чл. 127. Председник извршује буџет скупштински. Административни одбор

Глава XIII

Стенографске белешке

Чл. 128. Израда, штампање и раздавање стенографских бележака

Чл. 129. Право посланика на исправке свога говора. Право председника да чини коректуре у стенографским белешкама

Глава XIV

Архива и печат Народне Скупштине

Чл. 130. Архива и библиотека

Чл. 131. Печат Народне Скупштине

Глава XV

Закључне одредбе

Чл. 132. Измене Пословника резолуцијом

342.53
D

37566

~~оде у иви инвентар бр.
ара 1942 год.
Београд~~

3404/12

POSLOVNIK NARODNE SKUPŠTINE

KRALJEVINE
SRBA, HRVATA I SLOVENACA

USVOJEN REZOLUCIJOM NA XXXVIII REDOV. SASTANKU
DRŽANOM 2. MARTA 1922. G. U BEOGRADU, A NA OSNOVI
ČL. 106. POSLOVNIKA ZA USTAVOTVORNU SKUPŠTINU

DRŽAVNA ŠTAMPARIJA
KRALJEVINE SRBA, HRVATA I SLOVENACA
BEOGRAD, 1922

POSLOVNIK NARODNE SKUPŠTINE

KRALJEVINE
SRBA, HRVATA I SLOVENACA

usvojen rezolucijom na XXXVIII. redovnom sastanku, držanom 2. marta 1922. god. u Beogradu, a na osnovi čl. 106. Poslovnika za Ustavotvornu Skupštinu.

GLAVA I.

Sastanak poslanika i overavanje njihovih punomoćstava.

Član 1.

U oči onoga dana, u koji je Narodna Skupština sazvana Kraljevim Ukazom, svi su poslanici dužni biti u mestu gde će Skupština držati svoje sednice i tu ostati i skupštinske poslove raditi sve dok Skupština ne bude zaključena ili raspuštena ili dok njene sednice ne budu odložene.

Član 2.

Svakog saziva Narodna Skupština imaće prvi svoj sastanak u 9 časova pre podne onoga dana, za koji je Kraljevim Ukazom sazvana. Na tome prvom

sastanku predsestavaće, kao predsednik, po godinama najstariji prisutni poslanik. Sekretarsku dužnost kao privremeni sekretari vršiće četiri mlađa poslanika, koje izabere Skupština na predlog Predsednika.

Pošto prisutni poslanici predadu svoja punomoćstva Predsedniku, izabraće odmah privremenog Predsednika, koji se bira tajnim glasanjem većinom glasova. Svaki poslanik ima onoliko glasova koliko ima mandata. Sastanak se tada zaključuje i naredna sednica zakazuje za sutra dan.

Član 3.

Privremeni predsednik će sastaviti za drugi sastanak spisak poslanika na osnovi izveštaja glavnih biračkih odbora i punomoćstava, koja su predata Narodnoj Skupštini neposredno ili posredno.

Član 4.

Na drugom sastanku pristupa se odmah izboru Verifikacionog Odbora od 21 člana. Ako sve skupštinske grupe podnesu zajedničku listu, izbor se vrši aklamacijom; u protivnom tajnim glasanjem po proporcionalnom sistemu.

Rezultat izbora utvrđuje privremeni predsednik.

Član 5.

Verifikacioni Odbor bira sebi predsednika, sekretara i jednog ili više izvestilaca.

Verifikacionom Odboru upućuje privremeni predsednik poslanička punomoćstva, sva akta izborna i sve žalbe protiv izbora.

Verifikacioni Odbor dužan je svršiti svoje poslove za sedam dana.

Član 6.

Kad odbor bude gotov sa svojim izveštajem, predsednik odbora naređuje da se taj izveštaj štampa i razda poslanicima u roku od najviše tri dana. Tek, pošto proteku 24 časa od kako je izveštaj razdat, privremeni predsednik saziva sednicu Narodne Skupštine, na kojoj se može odmah pristupiti pretresu toga izveštaja.

Svaki poslanik dok mu izbor ne bi bio uništen ima pravo prisustvovati i rešavati u sednicama Narodne Skupštine, ali ne može glasati o svome izboru.

Član 7.

Pošto se izveštaj pročita, stavlja se na pretres i rešenje u celini oni izbori, koje odborska većina nije osporila. Debata o njima može da traje najviše jedan dan. Posle neospornih izbora pretresaju se i rešavaju oni izbori, koje je odborska većina osporila.

Pretres o izveštaju Verifikacionog Odbora za osporene mandate može trajati najduže pet dana. Govori, tom prilikom, mogu trajati najviše pola sata.

Narodna Skupština može osnažiti izbor, ili ga uništiti, ili odgoditi odluku o njemu i narediti da se učini potreban izviđaj, ali se ovo pitanje mora rešiti najdalje u roku od tri meseca.

Član 8.

Na mesto poslanika, čiji je izbor poništen, Narodna Skupština će odlučiti, da se iz njegove kandidatske liste, ako ova nije iscrpna, pozove za poslanika prvi po redu kandidat; a ako je iscrpna ili, ako je izbor u celoj izbornoj jedinici poništen, odlučiće da se postupi po zakonu o izborima narodnih poslanika.

Član 9.

Pošto su ovako poslanička punomoćstva pregledana i overena, poslanici u prisustvu predsjednika polažu zakletvu:

„Ja (ime), zaklinjem se, da ću Ustav verno čuvati i da ću u svome poslaničkom radu opšte dobro Kralja i naroda, po svojoj duši i svojem znanju, uvek pred očima imati“.

Ograde uz zakletvu nisu dopuštene.

Poslanik dok ne položi zakletvu ne može vršiti poslaničku dužnost.

GLAVA II

Predsedništvo Narodne Skupštine.

Član 10.

U sazivu, kojim se počinje skupštinska perioda pristupa se odmah izboru stalnog predsedništva, čim se svrši pretres izveštaja Verifikacionog Odbora. U ostalim sazivima izbor se Predsedništva vrši odmah prvoga sastanka.

Predsedništvo je sastavljeno iz Predsednika, dva podpredsednika i četiri sekretara. Ovi se časnici biraju za svaki redovni saziv.

Najpre se bira Predsednik Skupštine. Ako se apsolutna većina ne bi dobila na prvom glasanju, na drugom će glasanju biti dovoljna relativna većina. Pri jednakoj podeli glasova na drugom glasanju smatraće se da je izabran po godinama najstariji kandidat. Posle izbora Predsednika izvršiće se prvo izbor podpredsednika pa onda izbor sekretara, na način određen za izbor predsednika. Glasanje o izboru skupštinskog

časništva može se vršiti i jednovremeno posebnim listama.

Pri izboru predsedništva glasanje je tajno.

Član 11.

Dužnost je Predsednika Narodne Skupštine da je predstavlja, da rukovodi njenim sednicama i održava red u njoj, da se stara o urednom i brzom otpravljanju poslova u sekretarijatu, stenografskom biro-u i računovodstvu kao i bezbednosti Narodne Skupštine. On se stara da rad u odborima ne zastaje i da se ne prekida. On postavlja i otpušta sve neukazno osoblje Narodne Skupštine, a čini predloge za ukazno osoblje i vrši nad njima disciplinarsku vlast. Broj i platu neukaznom osoblju određuje administrativni odbor.

Član 12.

Kad je Predsednik sprečen, zameniće ga jedan od podpredsednika. Predsedavajući ne može učestvovati u debatama niti glasati.

Član 13.

Dužnost je sekretara Narodne Skupštine: da vrše prozivku poslanika; da čitaju u Narodnoj Skupštini predloge i sve drugo; da vode beleške o odlukama Narodne Skupštine, o načinu i rezultatu glasanja i da sastavljaju zapisnike sastanaka. Jedan od sekretara, kojeg bude odredio Predsednik, vodiće nadzor nad vršenjem celokupnog kancelarijskog rada Narodne Skupštine. Ako bi sekretari bili ma kojim načinom sprečeni da vrše dužnost, zameniće ih privremeno poslanici, koje će predsednik Narodne Skupštine odrediti.

GLAVA III.

Odbori Narodne Skupštine.

Član 14.

Za proučavanje predloga i drugih predmeta skupštinskoga rada bira Narodna Skupština posebne odbore. Ti su odbori ili stalni ili naročiti. Stalni su odbori: 1. Zakonodavni Odbor po čl. 130. i 133. Ustava; 2. Verifikacioni Odbor; 3. Odbor šefova grupa; 4. Administrativni Odbor; 5. Imunitetski Odbor; 6. Odbor za molbe i žalbe; 7. Odbor finansijski.

Naročiti se odbori biraju za proučavanje zakonskih predloga koje podnosi Vlada, ili Narodni poslanici, kao i za proučavanje drugih predmeta za koje bi Skupština našla da je potrebno da ih uputi u naročiti odbor.

Stalni odbori traju za sve vreme jedne skupštinske periode izuzimajući finansijski odbor, koji se bira svakog redovnog saziva. Naročiti odbori traju dok ne svrše posao.

Član 15.

Svi se odbori biraju po listama proporcionalnim sistemom i tajnim glasanjem. Kandidatsku listu mogu podneti najmanje 6 poslanika.

Ako bi se sve stranke saglasile na jednu listu izbor se vrši aklamacijom.

Član 16.

Odbor šefova grupa sastoji se iz Predsednika organizovanih poslaničkih klubova, koji broje najmanje 6 poslanika. Manje grupe mogu se sporazumeti i zajednički odrediti jednog predstavnika ako imaju ukupno

šest ili više poslanika. Svaki član odbora šefova grupa mora imati svoga zamenika, koji se poziva na njegovo mesto, ako je on sprečen da učestvuje u sednicama odbora.

Član 17.

Finansijski odbor sastavljen je od 31 člana. Zakonodavni odbor po čl. 130 i 133 Ustava ima 42 člana. Ostali odbori imaju po 21 člana.

Član 18.

Svaki će odbor izabrati većinom glasova sebi predsednika, podpredsednika, sekretara i voditi kratak zapisnik o svojem radu.

Pozivi na sednice odborske objavljuju se narodnim poslanicima na mesto naročito za to određeno u zgradi Narodne Skupštine, a imaju se dostaviti lično svakom narodnom poslaniku sa označenjem dnevnog reda, ako pri zaključku poslednje sednice nije bio utvrđen dan naredne sednice odbora.

U zapisnik svake sednice beleže se imena prisutnih članova, pismeno predati predlozi i odluke odbora. Predsednika Odbora, ako bi bio sprečen, zameniče podpredsednik, ili, ako je i on sprečen, najstariji odbornik po godinama.

Narodna Skupština određiće bez diskusije rok, do kojega treba odbor da podnese izveštaj. Ako to odbor ne ispuni, ili ako mu Narodna Skupština rok ne produži, Narodna Skupština može izabrati nov odbor.

Odbor može rešavati ako je prisutna jedna trećina njegovih članova. Punovažni zaključci donose se većinom prisutnih članova odbora, a ako su glasovi raspoloženi, predlog o kome se glasalo smatra se odbačenim.

Na upražnjeno mesto jednog člana odbora dolazi naredni sa liste. Ako se lista iscrpe dotična grupa daće nove članove. Član Zakonodavnog Odbora, koji usled promene položaja prestane biti član odbora, može se vratiti u odbor kad izgubi dotični položaj. Na mesto članova Zakonodavnog Odbora sprečenih da učestvuju u sednicama mogu učestvovati drugi kandidati sa njihove liste.

Član 19.

Pošto pretres bude završen, odbor će izabrati jednog ili više izvestilaca, koji će u Narodnoj Skupštini čitati i braniti izveštaj i predlog Odbora.

U slučaju kad se odbor podeli na većinu i manjinu, i jedna i druga strana imaju zasebno svoga izvestioca.

Svako odvojeno mišljenje bilo u načelu ili kod pojedinih članova predloga, o kome se u odboru rešava, predaće se pismeno odboru koji će ga uporedo sa izveštajem većine izneti pred Skupštinu, gde ga može braniti član odbora, koji se odvojio u mišljenju.

Svoj izveštaj odbor je dužan spremiti i predati Predsedniku Skupštine najdalje za pet dana po završenom pretresu u odboru.

Član 20.

Odborskim sednicama može prisustvovati svaki narodni poslanik.

Sem članova odbora, samo članovi vlade i vladini poverenici imaju pravo na reč u odborskim sednicama.

Član 21.

Odbori mogu opštiti neposredno sa Ministarstvima preko svojih predsednika ili članova, koje budu odredili.

Član 22.

Odbori se sastaju u zgradi Narodne Skupštine u naročitim za njim određenim prostorijama. Ali odbori mogu, ako njihov posao bude iziskivao, držati svoje sednice i u ministarstvima.

Član 23.

Zakonodavnom Odboru svaki poslanik može saobrazno čl. 133 Ustava podneti sa motivacijom zakonske predloge ili predloge o pojedinim članovima zakonskih predloga, koji su u pretresu. O svakom takvom predlogu odbor je dužan doneti odluku.

Sednicama Zakonodavnog Odbora mogu prisustvovati uredno ovlašćeni predstavnici novina.

Skupština može za pojedine odbore rešiti da produže rad i za ono vreme kad ona nije na okupu.

Član 24.

Odbor šefova grupa rešava sporazumno koliko će dana trajati načelni pretres i koliko će govornika dati koja grupa, ako to nije drukčije Poslovníkom naredeno. Ovaj Odbor rešava i o trajanju pretresa u pojedinostima kao i svima drugim pitanjima koja se tiču skupštinskoga rada i koja mu uputi na odluku Skupština.

Predsednik Skupštine i Predsednik Vlade ili njihovi zastupnici prisustvuju odborskim sednicama i imaju savetodavni glas.

Odbor šefova grupa donosi svoje odluke jednoglasno.

Odluke odborske saopštavaju se Narodnoj Skupštini, koja ih bez pretresa prima ili odbacuje.

Ako odbor šefova grupa ne može da se složi, primenjuju se propisi Poslovnika predviđeni za slučajeve o kojima je odbor šefova grupa imao da donese odluku.

GLAVA IV.

Sednice Narodne Skupštine.

Član 25.

Čim se izabere Predsedništvo Narodne Skupštine, Predsednik Skupštine izveštava o tome Predsednika Ministarskog Saveta. Predsednik Ministarskog Saveta izveštice po tome Predsednika Skupštine, koga će dana Kralj otvoriti sednice Skupštinske Prestonom Besedom, ili poslanicom, preko Ministarskog Saveta.

Član 26.

Sednice Narodne Skupštine otvara Predsednik. On rukovodi pretresom, stara se da se odredbe ovoga Poslovnika tačno ispunjuju i da se za sve vreme sednice održi potpun red.

Član 27.

Sednice su Narodne Skupštine javne. Ali se one mogu pretvoriti u tajne, kad to zahte Predsednik Skupštine, Vlada ili 20 poslanika. O ovome predlogu glasa se bez pretresa.

Ako su tajnost zahtevali Predsednik Skupštine ili 20 poslanika, Skupština može uzeti u rešavanje: da li sednica da ostane tajna ili ne.

Predmeti o kojima se bude savetovalo u tajnom sastanku, pretresaće se, ako bude potrebno, i u odborima tajno, i o njima se ne sme nikom ništa kazati osim poslanicima.

Ako se o kom poslaniku dokaže da nije očuvao tajnu, Skupština će takvog poslanika na izvesno vreme isključiti iz sednica. Predavanje javnosti vladinih izjava ili predloga u tajnim sastancima, može biti samo sa vladinim pristankom.

Član 28.

Osim javnih i tajnih sednica, Skupština se može skupljati i u konferencije, na predlog Predsednika Skupštine, Vlade ili 20 poslanika.

Na konferenciji mogu biti prisutni samo poslanici, ministri i državni podsekretari.

Član 29.

Po predlogu Predsednika, a po saslušanju Vlade, dnevni red za svaku iduću sednicu utvrđuje sama Narodna Skupština na kraju sednice bez pretresa. Ovaj dnevni red obznaniće se naročitim objavama u sali i zgradi Narodne Skupštine.

Oni predmeti o kojima se pretres nije mogao svršiti jedne sednice stavljaće se na prvo mesto na dnevnom redu iduće sednice.

Ako se dnevni red nije mogao izvršiti zbog nedovoljnog broja prisutnih poslanika, Predsednik će objaviti da kao dnevni red za novu sednicu vredi nastavak starog dnevnog reda sa dodatkom onih tačaka, koje po samom ovom Poslovniku treba staviti, ili za koje je sama Narodna Skupština ranije rešila da se toga dana stave na dnevni red.

Ako bi ta nova sednica pala da dan predviđen u Poslovniku za interpelacije, to se na toj sednici ne može ništa rešavati sem interpelacija u smislu čl. 71 ovog Poslovnika. No ako nema nikakvih interpelacija ili se one iscrpe prelazi se na stari dnevni red.

Član 30.

Zapisnik Narodne Skupštine vodiće redom sekretari, koje bude odredio Predsednik, a ovi će se zapisnici čitati u početku svake sednice Narodne Skupštine.

U zapisnik se beleže:

1. saopštenja vladina i predsednikova; 2. Predmeti o kojima je Narodna Skupština rešavala i njezina rešenja po njima sa načinom glasanja i sa brojem glasova za i protiv kod poimeničnog glasanja; 3. Predmeti za koje Narodna Skupština reši da se unesu u zapisnik. Poslanički se govori ne beleže u zapisnik ali, se uvek označuje imena govornika „za“ i „protiv“.

Član 31.

Svaki član ima pravo da učini primedbe na zapisnik. Ako sekretar izjavi da ne prima učinjenu primedbu i da ostaje pri svojoj redakciji, rešiće Narodna Skupština bez pretresa. Nađe li Narodna Skupština da je primedba osnovana, sekretar je dužan da prema njoj ispravi zapisnik.

Zapisnik konačno usvojen, potpisuje Predsednik ili onaj, koji je predsedavao sednici i oni sekretari koji su ga vodili.

Ovi će se zapisnici štampati u Službenim Novinama.

Član 32.

Pre nego što se pređe na dnevni red, Predsednik će učiniti Narodnoj Skupštini sva saopštenja koja se nje tiču.

Član 33.

U Narodnoj Skupštini imaju prava da govore samo narodni poslanici, ministri, državni podsekretari i Vladini poverenici.

Član 34.

Niko ne može govoriti u Narodnoj Skupštini pre nego što bude tražio i dobio reč od Predsednika.

Član 35.

Predsednik daje reč po redu prijave, izuzimajući one slučajeve kada je ovim poslovníkom drukčije naređeno. Ministrima, državnim podsekretarima i vladinim poverenicima daje reč kad god je zatraže. Izvestioci odborski mogu govoriti više puta i preko reda, ako zah-teva potreba pretresa. Ocena o tome pripada Predsedniku. Onom poslaniku, koji je rad da govori o kakvoj povredi poslovníka ili dnevnoga reda, koju je primetio, daje se reč čim je zatraži. Njegov govor može trajati najviše 5 minuta i o tom slučaju ne može govoriti ni jedan drugi poslanik.

Ako i posle predsednikovog objašnjenja govornik ostaje pri svom gledištu da je poslovník ili dnevni red povređen, Predsednik odmah poziva Narodnu Skupštinu da bez pretresa reši to pitanje. Na slučaj da Predsednik primeti da se pitanja o povredi poslovníka ili dnevnoga reda učestano postavljaju u cilju smetanja ili odugovlačenja skupštinskog rada, on može predložiti Skupštini da se takva pitanja ne mogu više pokretati u toku te sednice. Skupština o tome rešava bez pretresa.

Član 36.

Prijave se za reč čine čim se pretres otvori. Kod onih predmeta koji su bili upućeni odboru, prijave se mogu učiniti čim se odborski izveštaj podnese Narodnoj Skupštini. One se mogu činiti lično, usmeno ili pismeno ili preko jednoga drugoga poslanika. Svaki je poslanik dužan izjaviti da li će govoriti za ili protiv

predloga, kao i to, da li će govoriti u ime koje grupe ili u ime svoje lično.

Svaki prijavljeni govornik ima pravo da svoj red ustupi drugom prijavljenom govorniku, s pogledom na čl. 38. Prijavljeni govornik grupe može preneti svoje pravo na reč imenujući svoga zamenika.

Član 37.

Osim ministara, državnih podsekretara, vladinih poverenika i izvestilaca odborskih, o jednom predmetu ne može niko više nego jedanput govoriti, sem ako mu to Skupština naročito dopusti.

Pretes u načelu kao i pretres u pojedinostima, po glavama (odeljcima) smatraju se kao predmeti za sebe.

Član 38.

Kad pretres počne, Predsednik će dati prvu reč prvom prijavljenom govorniku „za“, a po tom jednom prijavljenom govorniku „protiv“, ako bi ga bilo. Predsednik će paziti da uvek posle jednoga govornika „protiv“ da reč jednome govorniku „za“. Tek pošto od prijavljenih grupa bude govorio po jedan govornik, daje se reč govornicima, koji ne govore u ime grupe, ili koji su u pojedinim grupama prijavljeni drugi, treći i t. d. Govornicima iz iste grupe daje se reč po redu prijave.

Član 39.

Ako poslanik traži reč radi toga da ispravi svoj navod, koji je pogrešno izložen, te dao povoda kakvom nesporazumu ili izazvao potrebu lične odbrane, onda će mu se dati reč odmah čim svrši svoj govor, onaj koji je tu ispravku izazvao. Ali u tom slučaju govornik ne sme govoriti duže od pet minuta, i može pored

lične odbrane ispraviti samo pogrešno navedene činjenice iz svoga govora.

Ako Predsednik nalazi da dotični poslanik nije izazvan tim govornikom, on neće dati traženu reč. Ako je poslanik nezadovoljan Predsednikovim rešenjem, stvar rešava Skupština bez pretresa.

Ako je više govornika izazvano na ličnu odbranu ili objašnjenje Predsednik će im davati reč po redu prijave.

Ovim se članom ne mogu koristiti poslanici, koji su prekidanjem govornika izazvali da o njima govori.

Ministri, državni podsekretari i vladini poverenici mogu govoriti i sa svoga mesta, a poslanici moraju govoriti sa govornice, sem kad govore o poslovniku, ličnoj stvari ili stavljaju kratka pitanja.

Član 40.

U načelnom pretresu govori poslanika koji govore u ime jedne grupe, mogu trajati najduže sat i po, a govori ostalih poslanika najduže jedan sat. U posebnom pretresu po glavama (odeljcima) govori poslanika, koji govore u ime jedne grupe, mogu trajati najduže jedan sat, a govori ostalih poslanika najduže pola sata.

U ime jedne grupe mogu govoriti najviše dva poslanika, ako se odbor šefova nije o tome drukčije saglasio.

Pod grupom se razume organizovani i Predsedništvu prijavljeni poslanički klub od najmanje 6 poslanika.

Član 41.

U načelnom pretresu, pošto budu govorili svi poslanici, koji su imali da govore u ime svojih grupa, Skupština će bez diskusije rešiti koliko će se sednica ostaviti za govore drugih poslanika. U posebnom pre-

tresu, čim o pojedinim glavama bude od svake grupe govorilo po dva prijavljena govornika, ako odbor šefova grupa nije sporazuman koliko će pretres još trajati, Skupština može na predlog 40 poslanika bez pretresa rešiti da se pretres zaključi, s tim da se iz svake grupe dopusti da može govoriti po jedan od prijavljenih govornika sa odvojenim mišljenjem i jedan u ime svih vanstranačkih poslanika. Van tih slučajeva pretres se zaključuje kad se iscrpe lista govornika.

Član 42.

Ministri, državni podsekretari, vladini poverenici i odborski izvestioci mogu govoriti po zaključenom pretresu ali samo jedan put.

Član 43.

Govornik može govoriti samo o pitanju, koje je na dnevnom redu. On ne sme ulaziti u pretres privatnog života ničije ličnosti. Zabranjeno je čitati besede. Isto tako je zabranjeno čitati službene i druge dokumente koji nemaju ili u koliko nemaju veze s predmetom o kome se pretresa.

Spor o tome rešava Predsednik (Član 78.)

Član 44.

Osim Predsednika niko drugi ne može prekinuti govornika niti ga opominjati na red.

Zabranjeno je prekidanje govornika i svaka druga manifestacija koja sprečava slobodu govora.

Član 45.

Slobodno je skupštinskim grupama da dadu preko jednoga svoga predstavnika kratku izjavu o predlozima i predmetima na dnevnom redu u Narodnoj Skupštini. Ta izjava mora biti pismena i nesme duže trajati od

10 minuta. Pre i posle pretresa nema mesta nikakvim izjavama.

Po zakonskim predlozima iz čl. 133. Ustava pre glasanja može po jedan predstavnik svake parlamentarne grupe dati kratku izjavu.

Član 46.

Sednice Narodne Skupštine zaključuje Predsednik sa njenim pristankom objavivši dnevni red naredne sednice. Dan i sat iduće sednice može zakazati Predsednik i pismenim putem.

GLAVA V.

Red poslova u sednici.

Član 47.

Svaka sednica Narodne Skupštine počinje čitanjem zapisnika prethodne sednice. Ako niko ništa ne primeti, Predsednik objavljuje da je zapisnik primljen. Ako ko učini primedbu onda se postupa po čl. 31. ovoga poslovnika.

Član 48.

Pre prelaza na dnevni red Predsedništvo i Vlada čine Skupštini saopštenje. Poslanici za tim čine kratka pitanja na Predsedništvo, ako su ih ranije predali pismeno Predsedništvu. Posle ovoga ministri odgovaraju na kratka pitanja koja im budu uputili poslanici.

Na kratka pitanja daju se odgovori svake sednice sem dana odredjenog za interpelacije.

Zatim se prelazi na dnevni red.

Član 49.

Saopštenja od strane Vlade mogu se činiti u svako vreme sednice.

GLAVA VI.

Podnašanje i pretres zakonskih predloga i rezolucija.

Član 50.

Zakonske predloge mogu podnositi Narodnoj Skupštini i Vlada u ime Kralja i narodni poslanici.

Član 51.

Od strane Vlade mogu podnositi zakonske predloge samo ministri.

Kraljev ukaz, kojim su ministri ovlašćeni na podnošenje jednoga zakonskoga predloga, dostavlja se zajedno sa zakonskim predlogom Predsedniku Narodne Skupštine.

Član 52.

Čim dobije zakonski predlog Vladin, Predsedništvo je dužno o tome izvestiti Narodnu Skupštinu, koja predlog upućuje onome stalnom odboru u čiju struku spada. Oni zakonski predlozi koji imaju za predmet izjednačenje zakonodavstva i uprave, podnetih bilo od strane Vlade, bilo od pojedinih poslanika, upućuju se preko Predsedništva Zakonodavnom Odboru (čl. 133. Ustava). Po takvim zakonskim predlozima rešava Zakonodavni Odbor, pa ma mu i ne bili upućeni u smislu prethodnoga člana, a i za vreme, za koje su skupštinske sednice odložene. Na predlog Vlade ili 10 poslanika Skupština može odlučiti da se radi proučavanja jednoga zakonskoga predloga izabere jedan naročiti odbor. U ovom drugom slučaju izbor toga odbora stavlja se na dnevni red naredne sednice. U isto vreme Predsednik će narediti da se Vladin predlog štampa i razda svim poslanicima.

Član 53.

Čim izveštaj odbora bude gotov, Predsednik će izvestiti o tome Narodnu Skupštinu i narediti da se izveštaj zajedno sa odborskim predlogom štampa i razda poslanicima.

Narodna Skupština će utvrditi dan, u koji će se otvoriti pretres. Pretres se može otvoriti tek pošto proteče pet dana od kako je razdan štampani odborski izveštaj.

Član 54.

Kad predlog dodje na dnevni red o njemu se prvo otvara načelni pretres. Po svršenom načelnom pretresu pristupa se prvom glasanju: prima li se predlog u načelu ili ne prima.

Kad se predlog u načelu primi prelazi se na pretresanje pojedinih odeljaka (glava) zakona. Glasanje se vrši po članovima.

Kad se pretres i prijem poslednjeg odeljka (glave) svrši, pristupa se drugom i konačnom glasanju o predlogu u celini.

O zakonskim predlozima u smislu člana 133. Ustava rešava Skupština poimeničnim glasanjem jednanput u celini.

Član 55.

Narodna Skupština pre nego što pristupi konačnom glasanju može prostim glasanjem, bez pretresa, uputiti predlog odboru radi pregleda i popravke redakcije, kao i za to da se dovedu u saglasnost njegove izmenjene i dopunjene odredbe. Ovako ispravljeni predlog razdaće se štampan Skupštini pre glasanja o predlogu u celosti. O njemu ne može biti više nikakve diskusije.

Član 56.

Svi predlozi o izmenama i dopunama (amandmani) imaju se uputiti preko Predsedništva nadležnom odboru od dana pošto se izveštaj odbora razdeli poslanicima, pa sve do početka načelnog pretresa. O onim amandmanima, koje odbor ne usvoji potpuno, odbor podnosi izveštaj. Ako Skupština drukčije ne reši, o svima amandmanima koje odbor ne bi potpuno usvojio, glasa se posle glasanja o predlogu odbora, ako bi ovaj bio odbačen. Ako odbor usvoji amandman potpuno, tim se amandmanom zamenjuje odgovarajući član u odborском predlogu. Sve do početka glasanja amandman se može povući. O svima amandmanima i odborskom predlogu vodi se jedan zajednički pretres.

Član 57.

U toku posebnog pretresa amandmane mogu predlagati samo Vlada i odbor. O vladinom se predlogu glasa pre nego o odborskom. Ako Skupština ne reši drukčije svi amandmani predloženi u toku posebnog pretresa uzimaju se u rešavanje tek naredne sednice.

Član 58.

Prethodna pitanja: da se rešenje o dotičnom članu odgodi dok se ne reše drugi članovi, ili da se podeli na više tačaka ili da se vrati odboru radi ponovne redakcije i druga prethodna pitanja mogu se postavljati sve dok se dotični član ne stavi na glasanje. O njima se glasa bez pretresa pre svega drugog.

Član 59.

Ako je prilikom glasanja jedan član bio podeljen na više tačaka, onda se, pošto se o svima tačkama bude glasalo posebno, glasa o celom članu ukupno. Na glasanje se stavlja dotični član sa usvojenim tačkama.

Član 60.

Zakonski predlozi koje poslanici podnose, predaće se napismeno Predsedniku.

Predlog mora biti sastavljen u obliku u kojem se donosi zakon. Sa poslaničkim predlozima postupa se u svemu kao i sa vladinim predlozima. Ali ako odbor nađe da poslanički predlog treba u načelu odbaciti, onda se to prethodno pitanje rešava u Skupštini bez pretresa po saslušanju odborskog izvestioca i prvopotpisanog predlagača.

Član 61.

Pri podnošenju kakvog zakonskog projekta ili budi kakvog predloga može se tražiti da se taj projektni predlog oglasi za hitan. Hitnost može predložiti Kraljevska Vlada ili prvopotpisani podnosilac predloga svaki za svoj predlog. Zahtev da se kakav predlog oglasi hitnim, mora se podneti napismeno.

Član 62.

O zahtevu hitnosti Narodna Skupština rešava odmah čim joj predsedništvo taj zahtev saopšti. Ona je dužna saslušati prethodno onoga koji hitnost zahteva. Ako se traži hitnost za poslanički predlog, Vlada ima pravo da bude o tome saslušana. Ako je zahtev hitnosti primljen, Skupština će predlog odmah uputiti u nadležni odbor, koji ga pre sviju drugih predmeta uzima u rasmatranje. Ako je potrebno birati naročiti odbor, ovaj će se izabrati još iste sednice. A odboru će Narodna Skupština odrediti rok u kome mora biti gotov sa svojim izveštajem. Ako odbor ne podnese izveštaj u određenom roku i Skupština mu rok ne produži, može se predlog uzeti u pretres u Skupštini i bez izveštaja odbora.

Član 63.

Čim izveštaj iziđe iz odbora, Predsednik će izvestiti o tome Skupštinu koja može rešiti da pretres počne već sutradan i bez odštampanog odborskog izveštaja.

Član 64.

U pretresu o hitnosti predloga može od svake grupe govoriti samo jedan predstavnik.

Član 65.

Hitnost se može predložiti i za jedan predlog koji je već upućen odboru. Ako Skupština hitnost primi, odboru se određuje rok u kome mora biti gotov sa svojim izveštajem, a koji ne može biti duži od tri dana. Po izlasku iz odbora na predlog se primenjuju članovi 63. i 64.

Član 66.

Kad budžet izađe iz budžetskog odbora, on se mora svake sednice izuzimajući onih koje su namenjene za interpelacije, staviti na prvo mesto na dnevnom redu. Od ovoga se može učiniti izuzetak samo u korist hitnih predloga.

Predlog Zakona o Državnom budžetu i Finansijskom Zakonu, pošto bude u načelu primljen, pretresa se u pojedinostima po razdelima. Glasanje pak vrši se po partijama. Ako se odbor šefova grupa ne bi drukčije sporazumeo o debati o budžetu, onda pretres i konačno primanje predloga zakona o državnom budžetu i finansijskom zakonu moraju se svršiti u roku od dva meseca. Ako pretres i prijem budžeta u načelu i pojedinostima nije svršen za 45 dana, Skupština će na predlog Predsednika rasporediti još nepretresene

i neprimljene budžetske razdele na zaostalih 15 dana. Pretres i prijem tih zaostalih razdela mora se svršiti u te dane.

Ako bi se u toku pretresa budžetskog desilo da Skupština više dana ne radi ili radi druge poslove, rok za pretresanje i prijem budžeta produžiće se odlukom skupštinskom za toliko vremena.

Član 67.

Kad Vlada bude podnela Skupštini na odobrenje međunarodne ugovore zaključene, Skupština neće glasovati o pojedinim člancima ugovora, niti će moći rešavati o kakvim izmenama i dopunama. Ako bi se u toku posebnog pretresa učinile primedbe na koju odredbu ugovora, onda će se povodom te odredbe moći tražiti da se predlog vrati odboru. Usvoji li Skupština takav predlog, odbor će pre nego što se pristupi konačnom glasanju, podneti Skupštini izveštaj o svima na taj način upućenim odredbama. Izveštaj može tražiti: ili da se ugovor primi, ili da se odloži ili da se odbaci.

Izveštaj će se naštampati i razdati narodnim poslanicima. Skupština će moći nastaviti pretres i doneti konačnu odluku pošto proteče 24 sata odkako je taj izveštaj razdan.

Kad Skupština reši da se ugovor odloži, to će biti izjavljeno ovim rečima:

„Skupština odlaže odluku o podnetom joj ugovoru, a međutim obraća Vladi pažnju na ove odredbe“.

(Izneti od reči do reči tékst tih odredaba).

Član 68.

Predloge rezolucija može podnositi Vlada ili poslanici. Ovakav predlog upućuje se jednom naročitom

odboru, ako Narodna Skupština sporazumno sa Vladom ne reši drukčije. O rezolucijama se ne vodi načelni pretres. O njima se rešava kao o jednoj celini.

Član 69.

Kad narodni poslanici čine predloge za izmenu Ustava, o njima će se rešavati na način predviđen u Ustavu. (Član 126. Ustava).

GLAVA VII.

Pitanja i interpelacije.

Član 70.

Narodni poslanici imaju pravo postavljati kratka pitanja Ministrima. Pitanja se postavljaju napismeno preko Predsednika Skupštine. Ministar odgovara na njih pismeno istim putem, ako pitač nije izrično izjavio želju da mu se odgovori usmeno. Usmeni odgovori daju se u početku sednice pre prelaza na dnevni red. Ako pitač traži usmen odgovor mora mu ga Ministar dati u roku od tri dana, a pismeni odgovor u roku od 8 dana. Ako je pak potrebno prikupljanje podataka, u roku od mesec dana.

Posle odgovora Ministrova može govoriti najviše jedanput pitač radi kakvog obaveštenja i da u kratko izjavi: je li zadovoljan odgovorom ili ne.

Ovaj govor ne može trajati duže od pet minuta.

Rad po kratkim pitanjima u početku Skupštinske sednice može trajati najviše jedan sat pre prelaza na dnevni red.

Član 71.

Svaki poslanik ima pravo upravljati Ministrima interpelacije. (Čl. 82. Ustava).

Interpelacije se podnose pismeno Predsedniku Skupštine, koji ih odmah saopštava dotičnom Ministru, a Skupštini referiše o njima na prvom sastanku kad čini i sva ostala saopštenja. Svaka se interpelacija mora odštampati i poslanicima razdati najmanje tri dana pre pretresa.

Kad Ministar primi interpelaciju dužan je najdalje u roku od 5 dana od prijema izjaviti preko Predsednika kad će na nju odgovoriti. Ministri su dužni na interpelacije odgovoriti u toku istoga saziva, a najdalje za dva meseca (čl. 82. Ustava).

Član 72.

Ako podnosilac traži za svoju interpelaciju prvenstvo ispred ranije podnesenih interpelacija, Predsednik izveštava Skupštinu, koja o tome rešava bez pretresa.

Član 73.

Za pretres interpelacija određuje se naročiti dan u nedelji. Ako Skupština ne reši drukčije, taj će dan biti četvrtak. Pošto se svrši budžet, Skupština će, ako zatreba odrediti još jedan dan u nedelji za pretres interpelacija.

Na sednicama koje su određene za pretres interpelacija, taj pretres odmah počinje s prelazom na dnevni red.

U pretres se uzimaju interpelacije podnete do kraja prošle nedelje, i to najpre one, kojima je Skupština dala prvenstvo, pa ostale onim redom kojim su bile saopštene Skupštini. Sa dnevnog reda interpelacija se može skinuti samo na zahtev dotičnog Ministra i interpelanta, a po rešenju Skupštine. O tome se rešava

bez pretresa, pošto su dotični Ministar i interpelant dali o tome svoju reč. Jednovremeno se mora utvrditi druga sednica kad će određena interpelacija doći na dnevni red i to pre svih drugih interpelacija. Pretres o interpelaciji u pogledu trajanja i broja govornika vodi se kao specijalan pretres zakonskog predloga, ali se on završuje s pogledom na odredbu ovoga člana. Interpelant, a ako ih ima više, onda jedan od njih može pre ministrov govora uzeti reč da motiviše svoju interpelaciju, ali ima pravo govora i posle ministrov odgovora.

Sednica Narodne Skupštine ne može se zaključiti pre no što se dovrši pretres započete interpelacije.

Ako je interpelaciju potpisao jedan poslanik, a sprečen da prisustvuje sednici na dan pretresa njegove interpelacije, može na 24 sata pre pretresa odrediti preko Predsedništva Skupštine svoga zamenika.

Ako Ministar ne dođe onoga dana kada ima da odgovara na interpelaciju, ta će se interpelacija staviti na prvo mesto na dnevni red za svaku narednu sednicu za interpelacije.

Član 74.

Odluka skupštinska, kojom se završuje pretres o interpelaciji i prelazi na dnevni red, može biti prosta ili obrazložena (motivisana).

Ako je predložen prost prelaz na dnevni red, a Ministar na to ne pristaje, onda će se prost prelaz na dnevni red staviti na glasanje pre sviju onih, koji su motivisani.

Ako nije predložen nikakav prelaz na dnevni red, onda se bez ikakvog glasanja prelazi na ostale interpelacije, koje su na redu.

Član 75.

Vlada ima pravo da izjavi koje će od predloženih prelaza na dnevni red primiti kao dovoljan izraz poverenja skupštinskog prema njoj. U tom slučaju o tome će se predlogu glasati pre sviju ostalih.

Član 76.

Ako je predloženi prost prelaz na dnevni red odbačen, prelazi se na glasanje o motivisanim predlozima po redu podnetih predloga na dnevni red.

Član 77.

Interpelant može svoju interpelaciju povući sve dok ne budu stavljeni na glasanje prelazi na dnevni red, koji su povodom nje podneseni Skupštini.

GLAVA VIII.

Molbe i žalbe.

Član 78.

Molbe i žalbe, upućene Skupštini preko Predsednika moraju biti predane napismeno i snabdevene potpisima sviju molilaca, koji moraju biti potvrđeni kojom opštinskom ili državnom vlašću, inače ih Skupština neće ni ispitivati niti što po njima preduzimati.

Ovu potvrdu vlast ne može odbiti. Za nju se ne plaća nikakva taksa. Isto se tako neće uzimati u postupak molbe i žalbe nepristojno napisane.

Skupština neće ni one molbe i žalbe uzimati u pretres i rešavanje kojima se traže ili izazivaju izdaci iz državne kase, ako ih Vlada nije pre toga potpomogla ili usvojila, o čemu će uvek odbor biti dužan izjasniti se u svom izveštaju Skupštini.

Ove molbe za koje bi odbor bio mišljenja da ih valja usvojiti, sprovedeće se svojim formulisanim predlogom na mišljenje Finansijskom Odboru. Dok Finansijski Odbor ne da o tim predlozima svoje mišljenje, oni se ne mogu iznositi na rešenje Narodnoj Skupštini.

Član 79.

Sve će molbe i žalbe biti upućene odmah odboru za molbe i žalbe koji će ih po redu kojim su stigle Skupštini zavoditi u jedan naročiti protokol, u kome će biti zabeleženo ime, prezime, zanimanje i stanje molioca i žalioca, kao i kratak izvod predmeta na koji se odnosi dotična molba ili žalba. Ovaj će protokol svaki poslanik moći pregledati.

Član 80.

One molbe i žalbe koje se budu odnosile na kakav zakonski predlog ili inače na kakav predmet koji se već pretresa u Skupštini i koji je poveren naročitom Odboru, uputiće Predsednik odbora za molbe i žalbe ovom poslednjem odboru.

Predsednik Odbora za Molbe i Žalbe, kao i predsednik svakog drugog odbora, kome je izvesna molba ili žalba upućena, dužan je dati na rasmatranje svakom narodnom poslaniku molbu, koju ovaj bude zahtevao.

Član 81.

One molbe i žalbe, koje odbor za molbe i žalbe ne bude uputio kom drugom odboru podeliće se u tri grupe:

1. molbe i žalbe za koje nalazi da ih treba uputiti jednom od Ministara;

2. molbe i žalbe koje misli izneti pred Skupštinu, ne vodeći računa o tome, da li je njih već uputio nadležnom Ministru ili ne;

3. molbe i žalbe koje misli da nije vredno iznositi pred Skupštinu.

Ni o jednoj molbi i žalbi ne može Skupština rešavati odnosno samoga predmeta njenoga, ako ona dolazi u krug rada pojedinih Ministara, a pred njima nije bila, a takve molbe i žalbe odbor će upućivati nadležnom Ministru,

Odbor je dužan u mesečnim saopštenjima koja će se štampati, u Narodnoj Skupštini objaviti svoje odluke o molbama i žalbama, koje nije izneo Skupštini na rešavanje, tako isto i izveštaje o onima, koje je uputio kom odboru ili kome Ministru i o onima koje prema čl. 83. ovoga Poslovnika nije uzimao u rešavanje. On je takođe dužan dostaviti narodnom poslaniku svoju odluku odnosno one molbe i žalbe za koju ovaj to bude zahtevao.

Član 82.

Po onim molbama i žalbama, za koje nalazi da ih treba izneti pred Skupštinu, odbor podnosi izveštaj kao i za zakonske predloge zajedno sa formulisanim tekstom. Taj tekst može biti redigovan kao zakonski predlog za Kraljevu potvrdu, i može biti redigovan kao rezolucija kojom Skupština upućuje izvesnu molbu i žalbu nadležnom Ministru na uvidaj i rešenje.

Član 83.

Svaki poslanik ima pravo da traži u roku od mesec dana, od kako je odborska odluka o njoj štampana, da se o izvesnoj molbi ili žalbi podnese izveštaj

u sednici Skupštinskoj, pa ma kakva bila odluka odborska o njoj. Ovaj se zahtev mora uvek ispuniti.

Po isteku ovoga roka od mesec dana odluka odborska da se izvesna molba ili žalba ne iznese pred Skupštinu, ostaje konačna.

Član 84.

O molbama i žalbama, za koje je odbor rešio da se iznese pred Skupštinu, pročitace se odborski izveštaj i pošto se nadležni Ministar sasluša, Skupština će o njima doneti svoju odluku. O onim pak molbama i žalbama, koje budu iznete pred Skupštinu na naročiti zahtev jednoga poslanika, saslušace se najpre poslanik, koji je to zahtevao, zatim odborski izvestilac i nadležni ministar, pa će posle toga Skupština rešiti o njima,

I u jednom i u drugom slučaju pretres se može otvoriti na zahtev 10 poslanika. Skupštinske odluke o pojedinim molbama, donose se istim načinom kao i o ostalim zakonskim predlozima.

Član 85.

I u jednom i u drugom slučaju nadležni Ministar može tražiti da mu se ostavi izvestan rok da svoje mišljenje o dotičnoj molbi i žalbi iznese Skupštini. Ovaj rok ne može biti duži od mesec dana.

Član 86.

Oni naročiti odbori, kojima budu upućene pojedine molbe i žalbe, pomenuće ih u svojem izveštaju Skupštini.

Član 87.

Ako ne reši drukčije, za rešavanje o molbama i žalbama, Skupština određuje jednu subotu u mesecu.

Na tim sastancima Skupština rešava samo o onim molbama i žalbama, o kojim je izveštaj štampan i razdat poslanicima najmanje 24 časa ranije.

GLAVA IX.

Glasanje.

Član 88.

Glasanje u Narodnoj Skupštini biva sedenjem i ustajanjem, javno, poimence ili tajno.

Član 89.

Narodna Skupština može rešavati ako je u njezinoj sednici prisutna trećina od celokupnog broja poslanika.

Glas se može davati samo lično.

Za punovažan zaključak potrebna je većina glasova prisutnih članova. Kad se pri glasanju po kakvom predlogu desi ravna podela glasova, predlog o kome se glasalo odbačen je.

Za rešavanje zakonskih predloga poteklih od strane Narodne Skupštine odnosno izmene Ustava potrebna je većina od tri petine ukupnog broja narodnih poslanika. (Član 126. U.).

Član 90.

Ako pri glasanju sedenjem i ustajanjem Predsednik zapazi da nema dovoljan broj poslanika za rešavanje, narediće prozivku ili prebrojavanje. Na zahtev jednoga poslanika, potpomognutog od deset drugova, prozivka se mora vršiti, pre glasanja, ako se predmet rešava sedenjem i ustajanjem. Ovako prozivanje može se tražiti samo jedanput za vreme jedne sednice.

Poslanici prisutni, kad se pitanje o kvorumu pokrene, ne mogu izaći iz dvorane sve dok se ne svrši prozivka, odnosno prebrojavanje i glasanje. Ako to pak učine, smatra se da su prisutni i da su glasali protiv. Prisutnost poslanika utvrđuje Predsednik.

Član 91.

Predsednik odmah proglašuje rezultat glasanja Narodne Skupštine.

Član 92.

Glasanje sedenjem i ustajanjem biva u svima slučajevima u kojima nije ovim poslovnikom određen drugi način glasanja.

O rezultatu glasanja sedenjem i ustajanjem rešava Predsednik. Ako je po njegovom mišljenju rezultat sumnjiv, pristupiće se novom glasanju. Ako i po drugi put rezultat bude sumnjiv, pristupiće se glasanju glasno poimence.

Član 93.

Sedenjem i ustajanjem glasa se na ovaj način: Predsednik poziva da ustanu svi oni koji glasaju protiv predloga.

Član 94.

Poimence se glasa usmeno. Glasanje poimence biva: 1. kad se glasa o zakonskom predlogu u načelu ili konačno u celini; 2. kad glasanje sedenjem i ustajanjem dâ sumnjiv rezultat i posle drugog pokušaja.

Pri glasanju poimence, jedan od sekretara prozivaće poslanike poimence, a oni će glasati rečima „za“ ili „protiv“. Po svršenoj prozivci, prozivaće se

još jednom oni poslanici, koji se prvog puta ne budu odazvali, pa će tek posle toga Predsednik objaviti da je glasanje zaključeno.

Član 95.

Tajnim glasanjem glasa se pri izboru Predsedništva i pojedinih odbora Narodne Skupštine.

Ovo glasanje vršiće se listićima, koji će se metati u otvorenu kovertu naročito za to spremljenu.

Svi listići kojima se glasa moraju biti jedne veličine, jedne boje i jednog oblika.

Poslanici će jedan za drugim po prozivci sekretarovo puštati svoje listiće u kovčežić, koji će stajati na stolu Predsedništva. Glasove će ove brojati tri narodna poslanika kockom određena, pred Predsedništvom i Narodnom Skupštinom.

GLAVA X.

Disciplinske kazne.

Član 96.

Narodnoj Skupštini pripada isključivo pravo da u svojoj sednici održava red preko svoga Predsednika.

Član 97.

Disciplinske kazne kojima se mogu kazniti narodni poslanici ove su:

1. opomena na red;
2. zapisana opomena na red;
3. oduzimanje reči;
4. privremeno isključenje iz sednice Narodne Skupštine.

Ovo isključenje ne sme biti prvi put duže od tri sednice, a svaki drugi put ne duže od 10 sednica.

Prve tri kazne izriče sam Predsednik, četvrtu Narodna Skupština bez pretresa na predlog Predsednikov ili 20 članova Narodne Skupštine.

Član 98.

Opomenom na red kazniče se svaki poslanik koji bude svojim govorom ili inače svojim ponašanjem u Narodnoj Skupštini narušavao red i propise ovoga Poslovnika.

Član 99.

Zapisanom opomenom na red, koja će se zabeležiti u zapisnik Narodne Skupštine, kazniče se svaki poslanik, koji je u istoj sednici već ranije opomenut na red;

Da li će drugu opomenu izreći kao prostu ili kao zapisanu zavisi od nahođenja samog Predsednika.

Član 100.

Oduzimanjem reči kazni se:

1. svaki poslanik koji bi prilikom svoga govora povredio red, a već je ranije na istoj sednici bio kažnjen zapisanom opomenom na red.
2. svaki poslanik koji u toku svoga govora već dvaput nije hteo poslušati Predsednika.

Član 101.

Kaznom isključenja kazni se svaki poslanik koji lično vređa Kralja, Prestolonaslednika, članove kraljevskog doma, vređa ili kleveta narodne poslanike i ministre, ili se ponaša nepristojno prema Narodnoj Skupštini ili se ne pokorava opomenama njenog Predsednika. Istom će se kaznom kazniti poslanik, koji pravi nered i sprečava rad u sednici.

Član 102.

Poslanik, koji je kažnjen kaznom privremenog isključenja iz sednica Narodne Skupštine, dužan je ukloniti se odmah iz dvorane Narodne Skupštine.

U slučaju protivljenja Predsednik će narediti da se kažnjeni poslanik silom ukloni iz dvorane. Ako bude potrebno Predsednik će privremeno obustaviti sednicu.

Član 103.

Poslanik, protiv koga se predlaže kazna privremenog isključenja iz sednica Narodne Skupštine, ima pravo da govori u svoju odbranu, i to najviše 5 minuta.

Tom prilikom nema drugoga pretresa.

Ako se predlaže isključenje više poslanika za zajedničku krivicu, onda ima pravo da da odbranu samo jedan od njih u ime sviju, ali njegov govor može trajati 15 minuta.

Član 104.

I kazna oduzimanja reči i kazna isključenja iz sednica Narodne Skupštine biće uvek zabeležena u zapisnik Narodne Skupštine. Kazna isključenja povlači gubitak dnevnice za vreme isključenja.

Član 105.

Ako sednica postane burna, Predsednik će najpre opomenuti poslanike da će prekinuti sednicu ako se mir ne povрати. Ne bude li takva opomena u stanju da umiri poslanike toliko, da se govor poslanika može lepo čuti i saslušati, on će obustaviti sednicu za neko vreme. Po isteku toga vremena sednica se ponovo otvara.

Ali ako se opet na istoj sednici pojavi nered, Predsednik će zatvoriti tu i zakazati iduću sa starim dnevnim redom.

U toj novoj sednici će se na prvom mestu, pre svega i bez ikakve diskusije, rešiti predlog Predsednikov, ako bi ga bilo, o prouzrokovačima nereda na prethodnoj sednici. Samo Predsednik može dopustiti ovima da se ukratko izvine ili objasne svoj postupak.

GLAVA XI.

Prava i dužnosti Narodne Skupštine i narodnih poslanika.

Član 106.

Niko i nikad ne može uzeti poslanika na odgovor za glas koji je dao kao član Narodne Skupštine. Za sve izjave i postupke pri vršenju poslaničkog mandata, bilo u sednicama Narodne Skupštine ili odbora, ili u osobitom izaslanstvu ili u osobitoj dužnosti po odredbi Skupštine, poslanici odgovaraju samo Narodnoj Skupštini po odredbama Poslovnika. (Čl. 87. Ustava).

Član 107.

Zahtev istražne odnosno sudske vlasti za izdavanje članova Narodne Skupštine upućuje se Imunitetskom Odboru. Narodna Skupština rešava stvar po izveštaju.

Član 108.

Bez ovlašćenja Narodne Skupštine poslanici se ne mogu za krivice bilo kakve vrste uzimati na odgovor, niti u ikakvom slučaju niti od ikakve vlasti lišiti slobode dok traje njihov poslanički mandat, osim kad se uhvate na samome delu zločina ili prestupa. Ali i u tome poslednjem slučaju Narodna se Skupština, ako je na okupu, odmah izveštava. Ona daje ili odriče ovlašćenje da se nadležni postupak produži za vreme saziva.

Imunitetsko pravo poslanika nastaje danom izbora.

Ako ko postane poslanik pre nego što je nad njim po kakvoj krivici izrečena izvršna presuda, vlast koja vrši izviđanje i istragu izvestiće o tome Narodnu Skupštinu, koja daje i odriče ovlašćenje za produženje postupka. Ovlašćenje Narodne Skupštine nije potrebno za izricanje i izvršenje novčanih kazni protiv narodnih poslanika u toku sudskog postupka.

Član Narodne Skupštine može se uzimati na odgovor samo radi onoga dela za koje je izdan (Čl. 88. Ustava).

Član 109.

Određbe predhodnog člana ne vrede za pozivanje pred sud i ostale vlasti i izvršenje sudskih i administrativnih odluka u privatno pravnim sporovima.

Član 110.

Ni jedan poslanik ne može odsustvovati sa sednica Narodne Skupštine, ako mu ona ne odredi odsustvo. U izuzetnim hitnim slučajevima Predsednik Narodne Skupštine može sam dati do 10 dana odsustva poslanicima; on je tada dužan o tome izvestiti Narodnu Skupštinu.

Poslanik može dobiti odsustvo sa dnevnicom najviše 15 dana; za vreme odsustva preko toga roka ne prima dnevnicu izuzev slučaja bolovanja, za koje vreme prima dnevnicu ma koliko vremena bolovanje trajalo. Poslanik koji bez odobrenog odsustva ne dolazi na sednice skupštinske ne dobija dnevnicu, niti mu Predsednik može narediti isplatu iste.

Član 111.

Svako traženje odsustva upućuje se Predsedniku Narodne Skupštine, koji ga saopštava Narodnoj Skupštini prve iduće sednice.

Narodna Skupština rešava o traženom odsustvu bez pretresa. Ako Predsedništvo nađe da u Skupštini nema dovoljan broj članova za rešavanje, ono može oglasiti da se sva odobrena odsustva prekidaju, osim radi bolesti odobrenih.

Član 112.

Predsednik Narodne Skupštine ima sve dodatke, koje ima i Predsednik Vlade. Potpredsednici svaki po 1.500 dinara, a sekretari po 1.200 dinara mesečno. Narodni poslanici imaju dnevnicu od 120 dinara.

Bez pristanka Skupštine ove dnevnice sa dodacima ne mogu se povećati.

Član 113.

Svi članovi Narodne Skupštine imaju pravo na besplatnu vožnju I. klase na svima železničkim vozovima i državnim povlašćenim brodovima za vreme dok im traje mandat. Oni imaju pravo na naknadu učinjenih troškova za putovanje prilikom prvog dolaska na sednice Narodne Skupštine i poslednjeg povratka, kao i troškova za putovanje privatnim prevoznim sredstvima.

Član 114.

Svaki narodni poslanik može dati ostavku na svoj mandat. Ostavku Predsednik saopštava Narodnoj Skupštini, koja je upućuje Verifikacionom Odboru na dalji rad. Ostavka, pre no što je punomoćstvo overeno, neće zadržati Skupštinu od ispitivanja i rešavanja da li je izbor bio pravilan ili ne.

Član 115.

Članovima Narodne Skupštine Predsednik izdaje naročitu legitimaciju.

Član 116.

Narodnoj Skupštini pripada isključivo pravo da u svojoj sredini održava red preko svojega Predsednika.

Nikakva oružana sila ne može se postaviti u dvornici Narodne Skupštine niti u njenoj zgradi ili njenom dvorištu bez odobrenja Predsednika Narodne Skupštine. Isto tako bez njegovog odobrenja ne mogu nikakvi državni organi činiti u Narodnoj Skupštini akte vlasti.

Niko oružan ne sme ući u zgradu Narodne Skupštine osim lica koja po propisu oružje nose, a nalaze se po službenom poslu kod Narodne Skupštine.

Član 117.

Ulicama koje su neposredno oko zgrade i dvorišta Narodne Skupštine, zabranjena je svaka manifestacija. Ako bi se u njima skupljale gomile ljudi vlast će ih na zahtev Predsednika Narodne Skupštine odmah ukloniti.

Član 118.

Nadzor nad održavanjem reda u unutrašnjosti dvornice Narodne Skupštine i u njenom dvorištu vodi isključivo Predsednik. Radi toga potreban broj skupštinskih stražara, koji određuje sam predsednik, Ministar Unutrašnjih Dela odmah u početku saziva stavlja mu na raspoloženje iz redova žandarmerije.

Ovi stražari nosiće naročito vidljiv znak koji propisuje Predsedništvo Narodne Skupštine, i po kojem će se oni uvek razlikovati od ostalih žandarma. Nikakve građanske ni vojne vlasti niti ko drugi ne smeju mimo Predsednika Narodne Skupštine izdavati naredbe ovim stražarima, niti ovi stražari mogu ma od koga drugoga primiti naredbe sem od Predsednika Narodne Skupštine.

Član 119.

Predsednik čim opazi u dvornici Narodne Skupštine lica koja nisu poslanici ili ne pripadaju osoblju Skupštinskom, narediće da se ta lica uklone.

Član 120.

Ako se koji od slušaoca na galerijama ne ponaša mirno, Predsednik može narediti da se udalji. U slučaju većih nereda Predsednik može narediti da se isprazne galerije.

Član 121.

Skupština ima pravo ankete, kao i istrage u izbornim i čisto administrativnim pitanjima. (čl. 81. Ustava).

Ove ankete i istrage Skupština vodi preko naročitog svog odbora izabranog po propisu čl. 15. ovog Poslovnika.

Sednice u kojima ovaj skupštinski odbor bude vodio skupštinsku anketu i istragu, javne su, ali njih može oglasiti za tajne bilo ona sama, bilo odbor kome je vođenje istrage povereno.

Član 122.

Sva prava, koja zakoni daju istražnim vlastima odnosno ispitivanja onih protiv kojih se istraga vodi, pozivanje i saslušavanje svedoka i veštaka, pribavljanje i proučavanje potrebnih dokumenata i akta, pripadaju i odboru skupštinskom koji vodi skupštinsku anketu ili istragu. Ali skupština može u svakom slučaju posebice ograničiti ta prava svojom naročitom odlukom.

Ako je potrebno da se ispit ili saslušanje učini na licu mesta, odbor koji vodi skupštinsku anketu ili istragu sme podneti svoju vlast na jednog ili više poslanika iz svoje sredine. Članovi anketnog odbora

kad putuju imaju pravo na naknadu troškova, koje će im odrediti Administrativni Odbor.

Član 123.

Svedoci i veštaci imaju u ovom slučaju pred skupštinskim odborom, koji vodi skupštinsku istragu, i pred njegovim izaslanicima ista prava i iste dužnosti kao i pred sudovima.

Svedoke i veštake, koji bi bili činovnici, anketni ili istražni odbor poziva preko nadležnog Ministra.

Član 124.

Skupštinska se istraga prekida u slučaju raspuštanja Skupštine.

Ako su sednice skupštinske odložene ili zaključene, skupštinska anketa ili istraga će se obustaviti, dok se nanovo Skupština ne sastane. Ali Skupština može rešiti, da se skupštinska anketa ili istraga produži i za vreme kad ona nije na okupu.

Član 125.

Rezultat rada skupštinske ankete ili istrage iznosi se uvek pred sednicu skupštinsku, pošto Predsednik Narodne Skupštine u sporazumu sa anketnim odborom odredi štampanje izveštaja i materijala koji je s njim, u koliko to može i sme biti prema prirodi same stvari. Ako je anketa ili istražni odbor predložio kakvu rezoluciju, o njoj Skupština rešava kao i o ostalim rezolucijama, kad izađu iz odbora (videti čl. 67). U slučaju da je manjina odbornika podnela svoj predlog rezolucije, o tome se predlogu rešava tek ako predlog većine bude odbačen.

GLAVA XII.

Skupštinsko osoblje i računovodstvo.

Član 126.

Sve osoblje Narodne Skupštine stoji pod upravom Predsednika Narodne Skupštine. Osoblje može biti stalno i privremeno. O tome će Predsedništvo Narodne Skupštine i Administrativni Odbor izraditi naročiti Pravilnik. (Čl. 11).

Član 127.

Predsednik Narodne Skupštine izvršuje njen budžet. Iz budžeta se ne mogu vršiti nikakvi izdaci koji nisu njime predviđeni. Administrativni Odbor, kao kontrolna vlast, dužna je svakoga meseca pregledati skupštinske račune, a podnosiće i svoj izveštaj Narodnoj Skupštini svakog trećeg meseca.

GLAVA XIII.

Stenografske beleške.

Član 128.

Stenografsko osoblje izrađuje Stenografske Beleške o sednicama Narodne Skupštine, Zakonodavnog Odbora, a po potrebi i drugih odbora i sekcija. Predsedništvo se stara da te beleške budu bez odlaganja štampane i razdane narodnim poslanicima.

Član 129.

Stenografske beleške podnose se na uvidaj Predsedniku i svakom govorniku za njegov govor. Govornik može činiti u stenografskom tekstu samo izmene koje se tiču redakcije, ne unoseći nove misli i razloge niti izostavljajući iskazane misli i razloge. Svoje ispravke

govornik može činiti u roku od 24 časa od kako mu se predadu u samoj zgradi Skupštine. Predsednik je vlastan činiti samo korekture onih izraza, koji vređaju dostojanstvo Narodne Skupštine ili sadrže lične uvrede ili klevete bilo građana Kraljevine bilo stranih javnih organa ili predstavnika. Njegova je dužnost starati se da govornici ne čine ispravke ili dometke van granica ovde obeleženih.

Na slučaj spora, Predsednik po zahtevu dotičnog poslanika iznosi stvar pred Narodnu Skupštinu, da ona reši bez pretresa pošto sasluša Predsednika i zainteresovanog govornika.

GLAVA XIV.

Arhiva i pečat Narodne Skupštine.

Član 130.

Narodna Skupština ima svoju Arhivu i Biblioteku, o kojima vode staranje naročiti činovnici.

Član 131.

Narodna Skupština ima svoj pečat sa grbom Kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca i natpisom naokolo: „Narodna Skupština Kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca“.

Pečat Narodne Skupštine čuva Predsednik.

GLAVA XV.

Zaključne odredbe.

Član 132.

Poslovnik Narodne Skupštine može se menjati skupštinskom rezolucijom.

Ovakav predlog o promeni Poslovnika mora prethodno biti ispitan od naročitog odbora skupštinskog, čiji štampani izveštaj ima se razdeliti poslanicima bar dva dana pre donošenja odluke o promeni Poslovnika.

Overava:

Predsednik
Narodne Skupštine

D-r Ivan Ribar, s. r.

Sekretar

Rista Odavić, s. r.

Izvestilac

D-r Ninko Perić, s. r.

SADRŽAJ

GLAVA I.

strana

Sastanak poslanika i overavanje njihovih punomoćstava.

Čl. 1. — Sastanak poslanika	3
Čl. 2. — Prvi sastanak Narodne Skupštine. Predaja punomoćstava i izbor privremenog predsednika	3
Čl. 3. — Izrada spiska poslanika	4
Čl. 4. — Izbor Verifikacionog Odbora	4
Čl. 5. — Konstituisanje Verifikacionog Odbora. Prijem poslaničkih punomoćstava i ostalih izbornih akata	4
Čl. 6. — Štampanje i razdavanje izveštaja Verifikacionog Odbora	5
Čl. 7. — Rešavanje u Narodnoj Skupštini o neosporenim izborima, zatim o osporenim	5
Čl. 8. — Popunjenje poništenih mandata	5
Čl. 9. — Zakletva poslanika	6

GLAVA II.

Predsedništvo Narodne Skupštine.

Čl. 10. — Izbor stalnog Predsedništva svakog saziva	6
Čl. 11. — Dužnosti i prava Predsednika	7
Čl. 12. — Dužnosti i prava Podpredsednika. Predsedavajući ne može glasati	7
Čl. 13. — Dužnosti sekretara	7

GLAVA III.

Odbori Narodne Skupštine.

Čl. 14. — Stalni i naročiti odbori	8
Čl. 15. — Izbor odbora	8

	strana
Čl. 16. — Odbor Šefova Grupa	8
Čl. 17. — Broj članova odbora	9
Čl. 18. — Konstituisanje odbora. Sazivanje odborskih sednica. Rasprave u odboru. — Rok za pod- našanje odborskih izveštaja. — Kvorum za rešavanje u odboru. — Popuna upraznjenih mesta u odboru. — Učestvovanje kandidata sa lista na mesto članova odbora	9
Čl. 19. — Izvestioci odborske većine i manjine. Podna- šanje odborskog izveštaja i odvojenog mi- šljenja	10
Čl. 20. — Pravo prisustvovanja sednicama odbora	10
Čl. 21. — Komuniciranje odbora sa Ministarstvima	10
Čl. 22. — Mesto odborskih sastanaka	11
Čl. 23. — Pravo poslanika da podnaša predloge Zakono- davnom Odboru. — Prisustvovanje novinara sednicama Zakonodavnog Odbora. — Rad Odbora u vreme, kad skupština ne radi	11
Čl. 24. — Rešavanje odbora Šefova Grupa o trajanju pre- tresa, kao i o broju govornika pojedinih grupa. — Pravo prisustvovanja Predsednika Skupšti- ne i Predsednika Vlade sednicama. — Donaša- nje odluka odbora Šefova Grupa	11

GLAVA IV.

Sednice Narodne Skupštine.

Čl. 25. — Izveštavanje o konstituisanju Narodne Skup- štine i otvaranje skupštinskih sednica	12
Čl. 26. — Sednicama rukovodi Predsednik i stara se o redu	12
Čl. 27. — Javne i tajne sednice	12
Čl. 28. — Skupštinske konferencije	13
Čl. 29. — Dnevni red	13

	strana
Čl. 30. — Zapisnik Narodne Skupštine	14
Čl. 31. — Primedbe na zapisnik	14
Čl. 32. — Saopštenja Predsednika pre dnevnog reda	14
Čl. 33. — Pravo govora u Narodnoj Skupštini	14
Čl. 34. — Govoriti se može samo po dobivenoj reči od Predsednika	15
Čl. 35. — Predsednik daje reč po redu prijave. — Pravo govora o povredi poslovnika ili dnevnog reda	15
Čl. 36. — Prijave govornika	15
Čl. 37. — Pravo govora o jednom predmetu	16
Čl. 38. — Red govornika prijavljenih „za“ i „protiv“ u ime grupe, i onih koji ne govore u ime grupe	16
Čl. 39. — Govori radi ličnog obaveštenja	16
Čl. 40. — Trajanje poslaničkih govora. — U ime grupe govoriti mogu samo dva poslanika. — Grupa je organizovani klub od najmanje 6 poslanika	17
Čl. 41. — Rešavanje Skupštine o zaključenju pretresa	17
Čl. 42. — Govori Ministara i izvestioca po zaključenom pretresu	18
Čl. 43. — Govoriti se može samo o pitanju koje je na dnevnom redu. Zabranjeno je čitati besede i druge nepotrebne dokumente	18
Čl. 44. — Zabranjeno prekidanje govornika	18
Čl. 45. — Izjave	18
Čl. 46. — Zaključenje skupštinske sednice	19

GLAVA V.

Red poslova u sednici.

Čl. 47. — Čitanje i usvajanje zapisnika	19
Čl. 48. — Saopštenje Predsedništva i Vlade. — Pitanja poslanika na Predsedništvo. — Odgovori mi- nistara na pitanja poslanika	19
Čl. 49. — Vlada čini saopštenja u svako vreme sednice	19

GLAVA VI.

Podnašanje i pretres zakonskih predloga i rezolucija. strana

Čl. 50. -- Predloge mogu podnositi Vlada i poslanici	20
Čl. 51. -- Ministri podnašaju u ime Vlade zakonske predloge	20
Čl. 52. -- Predsedništvo izveštava Skupštinu o podnešenom predlogu. Štampanje i razdavanje predloga i upućivanje odboru	20
Čl. 53. -- Predsedništvo izveštava Skupštinu o podnetom odborskom izveštaju. — Štampanje i razdavanje istoga i utvrđivanje dana pretresa	21
Čl. 54. -- Način pretresa i glasanja o predlozima	21
Čl. 55. -- Konačne redakcije predloga	21
Čl. 56. -- Amandmani	22
Čl. 57. -- U specijalnom pretresu amandmane može predlagati samo Vlada i odbor	22
Čl. 58. -- Prethodna pitanja za vreme pretresa	22
Čl. 59. -- O glasanju članova, podeljenih na više tačaka	22
Čl. 60. -- O zakonskim predlozima, koje podnašaju poslanici	23
Čl. 61. -- Zahtev, da se predlog oglasi hitnim	23
Čl. 62. -- Rešavanje o zahtevu hitnosti	23
Čl. 63. -- Izveštaj odborski o predlogu oglašenom za hitan može se odmah i neštampan staviti na dnevni red	24
Čl. 64. -- Pravo govora u pretresu o hitnosti	24
Čl. 65. -- O hitnosti predloga, koji su već upućeni odboru	24
Čl. 66. -- Pretres predloga zakona o državnom budžetu	24
Čl. 67. -- Pretres i glasanje o međunarodnim ugovorima	25
Čl. 68. -- Rezolucije	25
Čl. 69. -- Poslanički predlozi za izmenu Ustava	26

GLAVA VII.

Pitanja i interpelacije. strana

Cl. 70. — Poslanička pitanja	26
Cl. 71. — Podnašanje interpelacija	26
Cl. 72. — Rešavanje o prvenstvu interpelacije	27
Čl. 73. — Pretres interpelacija	27
Čl. 74. — Skupštinska odluka o interpelaciji. — Prelaz na dnevni red	28
Čl. 75. — Izjava vlade na predložene prelaze na dnevni red	29
Čl. 76. — Glasanje o predloženim predlozima	29
Čl. 77. — Povlačenje interpelacije	29

GLAVA VIII.

Molbe i žalbe.

Čl. 78. — Podnašanje molbi i žalbi	29
Čl. 79. — Upućivanje istih odboru za molbe i žalbe	30
Čl. 80. — Poslanik ima pravo rasmatranja svake molbe i žalbe	30
Čl. 81. — Grupisanje molbi i žalbi	30
Čl. 82. — Izveštaj odbora o onim molbama i žalbama, koje treba izneti pred Skupštinu	31
Čl. 83. — Zahtev poslanika, da se o izvesnoj molbi ili žalbi podnese izveštaj u Skupštini	31
Cl. 84. — O pretresu molbi i žalbi u Skupštini	32
Čl. 85. — Zahtev nadležnog Ministra, da mu se ostavi rok, da iznese svoje mišljenje po izvesnoj molbi ili žalbi	32
Cl. 86. — Izveštaj Skupštini o molbama i žalbama upućenim naročitim odborima	32
Čl. 87. — Određivanje dana za pretres molbi i žalbi	32

GLAVA IX.

Glasanje.

Čl. 88. — Vrste glasanja	33
Čl. 89. — O sposobnosti Skupštine za rešavanje	33

Čl. 90. — O ustanovljenju dovoljnog broja poslanika . . .	33
Čl. 91. — Proglašenje rezultata glasanja	34
Čl. 92. — Slučajevi glasanja sedenjem i ustajanjem . .	34
Čl. 93. — Način glasanja sedenjem i ustajanjem	34
Čl. 94. — Poimenično glasanje	34
Čl. 95. — Tajno glasanje	35

GLAVA X.

Disciplinske kazne.

Čl. 96. — Održanje reda u Skupštini preko Predsednika	35
Čl. 97. — Vrste disciplinskih kazni	35
Čl. 98. — Opomena na red	36
Čl. 99. — Pismene opomene na red	36
Čl. 100. — Oduzimanje reči	36
Čl. 101. — Isključenje sa sednice	36
Čl. 102. — Izvršenje kazne isključenja	37
Čl. 103. — Pravo odbrane isključenog poslanika	37
Čl. 104. — Kazna oduzimanja reči i isključenja beleže se u zapisnik	37
Čl. 105. — Postupak, ako je sednica burna	37

GLAVA XI.

Prava i dužnosti Narodne Skupštine i narodnih poslanika.

Čl. 106. — Poslanici odgovaraju samo Skupštini	33
Čl. 107. — Zahtev za izdavanje poslanika sudu upućuje se imunitetnom odboru	38
Čl. 108. — O poslaničkom imunitetu	38
Čl. 109. — Odredbe o imunitetu ne vrede u privatno prav- nim sporovima	39
Čl. 110. — Odsustvo poslanika i gubitak dnevnica . . .	39
Čl. 111. — Skupština rešava molbe za odsustvo	39
Čl. 112. — Dodaci Predsedništva Skupštine i dnevnice poslanika	40

strana

Čl. 113. — Besplatna vožnja poslanika i pravo na naknadu troškova	40
Čl. 114. — Ostavka poslanika na mandat	40
Čl. 115. — Legitimacija poslanika	40
Čl. 116. — Skupština preko Predsednika održava red u zgradi skupštinskoj i u dvorištu	41
Čl. 117. — Zabrana manifestacije oko skupštinske zgrade	41
Čl. 118. — Skupštinski stražari	41
Čl. 119. — Uklanjanje iz dvornice lica, koja nisu posla- nici sem osoblja	42
Čl. 120. — Nemir na galerijama	42
Čl. 121. — Pravo ankete i istrage Narodne Skupštine .	42
Čl. 122. — Pravo odbora skupštinskog, koji vodi anketu ili istragu	42
Čl. 123. — Svedoci i veštaci	43
Čl. 124. — Rad ankete ili istrage, ako su skupštinske sednice odložene ili zaključene	43
Čl. 125. — Rešavanje Skupštine o rezoluciji ankete ili istražnog odbora	43

GLAVA XII.

Skupštinsko osoblje i računovodstvo.

Čl. 126. — Stalno i privremeno osoblje stoji pod Predsed- nikom. Pravilnik za osoblje	44
Čl. 127. — Predsednik izvršuje budžet skupštinski. — Administrativni odbor	44

GLAVA XIII.

Stenografske Beleške.

Čl. 128. — Izrada, štampanje i razdavanje stenografskih beležaka	44
---	----

- strana
- Cl. 129. — Pravo poslanika na ispravke svoga govora.
Pravo Predsednika da čini korekture u stenografskim beleškama 44

GLAVA XIV.

Arhiva i pečat Narodne Skupštine.

- Čl. 130. — Arhiva i biblioteka 45
Čl. 131. — Pečat Narodne Skupštine 45

GLAVA XV.

Zaključne odredbe.

- Cl. 132. — Izmene Poslovnika rezolucijom 45

37566